

આપણા હૃદયે સમજાવે ઘણામથ પથવિયે □ મને છે કે ઘણું 'મહાભક્તનો ગ' ધ્યયનીયે તે ઘણું મહાભક્તસથ જાય છે...!..શા મટે આ મન યત ઘટ કથી ગઈ છે..?આનું કાથા શોધ્યા ઠેસીયે તે છેડા છેટ હાલના અફઘાનીસ તનના કાંઘર અને તેસમ્યનું ગાંઘર સુધી પહોંચે છે.

મત સત્ યવતીને કુટુંબસના યુવથજની લાલશા જાગી હતી.ભીષ ણી પ થયિ જાને લીધે સત્ યવતી લાયક હતં.અતસિય કામ્યુતને કાથે યુવથજ વચિતિ થયિ ય નપુંશક ણી ગયો હતો.તેને કોઈ થજા કન યા આપવા ઠેઘાટ નહોત.દેવવ થતભીષ મ કાશીનરેશના સ વયંમ્વથંથી ત થા કન યા ને કીસાયેઅપહથા કથી લાવે છે.યુવથજ વચિતિ થયિ ય બળક પેદા કથ્યાં અસથ થહોવાથી અપહથા કથી લાવેલી ત થા પૈકીની ઠે કન યા અંબીક અને અંબલીક સાથેમ્ની દ ઠેપાયન સાથેનયિગ કહે છે.(નયિગ ઠલે પતિસવિય અન ય પુથ્થ સાથેસમગમ કથી અને બળકો પેદા કથ્યા).

આ નયિગના કાથે અંબીકના કુખે જન મ્થી અંધ વા દુઃખ ઠ યનો જન મ થય છે.જ યાઠે અંબલીકની કુખે જન મ્થી થેગીક ઠ અને નથિ ણ વા પાંડુનિજન મ થય છે.

આ ણને યુવથજો પુખ તથા અંધ વા દુઃખ ઠ શાથીથકિ થીતેસક ધમ અને બહુબળ ધયવતે યુવાન ણે છે અને જન મ્થી દુઃખ ણ વા પાંડુ સામન ય હત.

ણને યુવથજો પુખ તથા દાદી સત્ યવતી ણને યુવથજો મટે કન યા શોધ્યાની ઠેઘાથી આદે છે.દાદી સત્ યવતી વચિયે છે કે જો ણને યુવથજો પથ્થીને કુટુંબશનો વેલો આગળ વઘયે તે કુટુંબ ઉપર લાગેલી 'નયિગ'ની ભ્યાનકત દુઃ કથી શકાય.

ક દીવસ કુટુંબશના થજપૂથેહતિકૃપાયથ યને બેલાવીને સત્ યવતી કહે છે કે."આચથ યશ થી આં ણને યુવથજો મટે હવે કન યા શોધ્યાની જવાબદાથી આપના શીઠે થહેશે."

ત યાઠે આચથ ય જવાબ આપે છે,"જન મ્થી અંધ વા દુઃખ ઠ યને કોણ કન યા આપશે..?"

તે સત્ યવતી કહે છે,"તે પાંડુ મટે કન યા શોધી આપો...!"

આચથ ય જવાબ આપત કહે છે,"થજમત ! આપ તે જાણો છો કે પાંડુ પણ વચિતિ થયિ યનાં મથ ગે છે.તેવ યભચિથી ણી ગયો છે.તે થેગથી પીડાય થક યો છે.આ થેગને કાથે તેપણ પુથ્થાત્મ ગુમવી ઠેઠો છે."

કૃપાયથ યની વાતસાંભળીને સત્ યવતી ગુસ સે થયને કહે છે,"જાવ આચથ ય ! થજા કુંતીભેજની કન યા છે અને તેના મટે મંગુ નાખો..!"

ત યાઠે આચથ ય જવાબ આપે છે,"થજમત ! ક ધમ ચહુ છુ ! કન યા કુંતીભેજની નથી.તે ક યાદવ કન યા છે અથ થત વૃષીણકન યા છે અને નું નામ પૃથ છે..અને મહત વની વાત છે કે કન યા કુવાંથી છે છતં સગથ ભ છે."

વખતેકુંતના પેટમં કથ ણનો ઉદર વકિસી થક યો હતો.ક કથી રડીયાત અનેક અવનવા અને ના સમ્બી શકાય વા કસિ સા અને આદુઘાકિ જમનામં જે વસ તુ શક્ય નથી તેનો ઉલ લેખ મહાભક્તં જોવા મ્થી છે..

આ સાંભળીને સત્ યવતી ખનિ ન ણી જાય છે અને આચથ યને કહે છે,"આ વાતત્મથ જીવનના છેલ લા શ વાસ સુધી ગોપીતથખશો અને થજા કુંતીભેજને મ્થીને કન યાનું સગપણ પાંડુ સાથેનક કી કથે."

સતી ચવતેની આજ઼ાનું પાલન કથ્વા આચર઼ીય કૃપાચર઼ીય થજા કુંતેભજિ પાસે જાય છે.કુંતેભજને ઝાવા જતં પહેલા દેવવ઼ીચતભિષ઼ી મ્ને ઝાવા જાય છે અને કહે છે કે,"તેજે થીતઅંબ અને અંબલીકાનું અપહરણ કથીને વચિતિં થ્વચિંચને વથવીને જે પાપ કથ્ીયુ હુતંત્ત્તુ જ કથ્ીય હું આજે કથ્વા જઘ ષ્ક઼ીયો છું..અને આજથી હું ત્ને દેવવ઼ીચતનહીં કહું હવે થી હું ત્ને ભિષ઼ી મ્ કહીને બેલાવીશ...આ થીતેપાપ ઉપર પાપ કથીને આપણે કુચ્વંશનું કલ઼ીચાણ નહીં કથી શકીયે..."

તીચા઼ે ભિષ઼ી મ્ જવાબ આપત કહે છે,"શુભ-અશુભ,કલ઼ીચાણ-અકલ઼ીચાણ,પાપ-પુણ઼ીચ ઼ી ળુદ્ધ દેવાદીન છે."...ભિષ઼ી મ્નો આવો મેઘમ્ જવાન સાંભળીને કૃપાચર઼ીય ભિષ઼ી મ્ને કહે છે અને તેમ ચેત્ત્વણીનો સુર ઉચ્ચે છે,"ભિષ઼ી મ્..કુચ્વંશ હવે ઝડપથી સમપ઼ી તથ્થાના મથ઼ી ગે છે.."

થજા કુંતેભજની કન઼ીચા પૃથ ઼ી ટલે કુંતનિં સગપણ થેગીષ઼ી ટ પાંડુ સાથેનક઼ી કી કથ્ીચા પછી અંઘદુષ્ઠધ ઼ી ળ મટે કન઼ીચાની શોઘભોળ શૂ થય છે..દુષ્ઠધ ઼ી ળ મટે ગાંઘથ્ના શકુનીની બ્હેન ચુદં ઼ી ટલે ગાંઘથીની વાતઆવત કૃપાચર઼ીચ અને ભિષ઼ી મ્ ગાંઘથ જવાનું નક઼ી કી કહે છે.

તેપછી ભિષ઼ી મ્ અને કૃપાચર઼ીચ ળંને સાથેગાંઘથ જવા નીકળે છે.

આજે જે થીતકાંઘથ અકુઘનીસ઼ી તનની પથસિ ઼ીચ છે ઼ી વી જ પથસિ ઼ીચ આપણા પુથણોમં જોવા ઝાતે આવે છે...અને ઼ી સચ્ચે ઼ી શીચાના અથ઼ી ઘભગમં હદિ઼ી ના શાસનનો પથ્ચ લહેચ્ચે હતે.

પુથણ઼ી મં લખ઼ીયુ છે કે-ગાંઘથ્ના ચોઘ ઘ ઼ી પડછંડ,ઉચ અને અતીચંતવકિચળ હતં.લડાઘમં શતીશુ઼ીને જનોઘવાટ કાપી નાંખનાથ ! સ઼ી વભવનાં અતીચંતઘાત્કી !દયાહીન અને દગાબજ !ધીશુતઅને પાસા ફેંકવામં પાઠંગત!

તીચાં ઘીશુક઼ી ઼ીડા ઉતી સવ સમન ગણાતે.તીચા નાથી ઼ીની કંઘ જ કમિતનહોતે.કન઼ીચા ઼ીનો કાચદેશથ વકિ ઼ીચ્ચે થ્ચે.પુતી થી,પતી ની કે બ્હેનને કાચદેસથ દાવમં લગાડી શકાતે હતે.તેસચ્ચે બકીના ભથ્થચ ઼ી ષમં દાસી પ ઼ીચ્ચે હતે પણ આથ઼ીચવંશમં કન઼ીચા ઼ીને દાવ પથ લગાડી શકાતે

નહીં..સવિચ કે ઼ી ક અપવાદ દ ઼ી થીપદી....!!અને ઼ી પણ ગાંઘથ્ના શકુનીને

કાથ્ચે...!

બીજો ઼ી ક ઉલ ઼ી લેખ છે.ગાંઘથ અને સીંદૂમ ઼ીચેશની આસપાસ વેદોનું મ્હતી વ ઘટી ગુતં હુતંવેદવધિંચાનાણ જ ઼ી આન આપત ઋષી ઼ી ના આશ ઼ીચે પણ તીચાં નહોતં.તીચા કૃષી નહોતે.દુથ ઼ી ગમ પહાડી વસિ ઼ી તથ હતે.નદી ઼ી થેડી હતે તેપણ સુકાચેલી હતે.ફળ ઼ી ના બ્ગીચ નહોત ...તીચાં દવિ ઼ીચ ઼ી ષધીના વૃક ઼ી ષો હતં.

સામજીક બંધ્નો,દ્ધ ઼ી બ્ગી ઼ી ષા અને અભવને લીધેઆ પ ઼ીચેશની હાલતઆવી બ્ગી ગઘ હતે....જે ઼ી ક સચ્ચે તલીબનો કથી નાંખી હતે અહીંથી જ શૂ થય છે મ્હાભથ્ત્તી શૂચ્ચાતકાવાદવા,કપટ,કુટીલનીત,નો અંઠગ ખેલાડી શકુની પોતની બ્હેન ગાંઘથી સાથે હસ ઼ી તનાપુથ આવે છે.

હસ ઼ી તનાપુથમં ભિષ઼ી મ્,કૃપાચર઼ીચ અને કુચ્વંશી ઼ી શકુનીનું ભવ ઼ીચ સ ઼ી વાગતકચે છે.થેજ થત ઼ીચે મ્ધ્માન,ભવત ભેજનો અને દુષ્ક ઼ીચેડા.આવું સત્તસાતદવિસ સુધી ચલે છે.

શકુની મ્હાચૂથ હતે.ત્ને પોતની બ્હેન ગાંઘથીને ભિષ઼ી મ્ને વેંચી નાંખી હતે.ભિષ઼ી મ્ પાસેથી અટળક સોનુ ઼ી ના બ્લમમં લીધું હુતંઅને પોતે પોતની બ્હેન સાથેહસ ઼ી તનાપુથ આવશે ઼ી વા વચ્ચથી ભિષ઼ી મ્ સાથેબંધચ ગચો હતે.આ વાત્તી ગાંઘથીને ખબ નહોતે.ગાંઘથીનું સારુ નામ ચૂદ હુતંજ ઼ીચા઼ે આ વાત્તી ગાંઘથીને ખબ પડે છે

તીચા઼ે ગાંઘથી અંદથ ખળભળી ઉઠે છે...ચતિ કાચી ઉઠે છે...કોપાચમન થય છે...અને ઼ી ક સકલ ઼ી પ કચે છે...!

“આજથી મ્ને કોઘ ‘ચૂદ’કહીને કોઘ બેલાવશે નહીં..ક ઼ીચે ઼ી ગાંઘથંથી ઼ી ક કન઼ીચા વથ ઼ી ષો પહેલા ખથીદી હતે ઼ીને ઘતહિાસે

‘ગાંધી’ના આપનું ચુ હુતું ટલે તે જ થીતે હું પણ ‘ગાંધી’ત્થીકે ા ાખાઘશ.”

તેની સખી દામની પાસેથી શાંચામ વસાં તી ંનો ટુકડો મંગે છે અને કહે છે, “દામની ! ા વસાં તી ંનો ટુકડાં મના આપ, ાં અંધકુશ્પુતી ંનું મુખ મથે જોવું નથી. હવે મથે અંધયમં ડુભી જવું છે...”

પછી આગળ ગાંધી ા ક ટેક લે છે – “આજ સુધી ાં ખુલ ા લી આંખે જોયુ નથી તે હું ંધઆંખે જોઈ થહી છું..ભિષાં મના આ અધથાં મકિ અને પાપી કૃતીચનું હું વેચ લઘશ, આ કૃતીચને હું કદી ભુલીશ નહીં...આ દંભી લોકોના દંભનાં, તેની કીથાં તના, તેના પાં થતપના હું ચીથે ચીથથ કથી નાંખીશ..”

ગાંધીનો ંથજાંચાથે હસાં તનાપુચ હોયે છે તીચાથે શકુની ગાંધીને ંથાંથી ઉત્પવા મટે કહે છે તીચાથે ગાંધી કહે છે, “મને ભિષાં મ ંથાંથી ઉત્પવાનું કહેશે તે જ હું ંથાંથી નીચે ઉત્પીશ.”

ભિષાં મ આવીને ગાંધીનું સાં વાગતકથે છે અને કુશ્વંશની કુળવધુ ત્થીકે ગાંધીને ંથાં નીચે ઉત્પવાનું કહે છે. તીચાથે ગાંધી ભિષાં મને કટાક ામં કહે છે, “ગાંધાંથી સુવથાં ળથી ખથીદાતી પાં થતીચેક કનયાને ગાંધી કહેવાય છે...”

મ્હાભથતસદીનોનું સૌવથી મ્હાકાવયાં..ફલિાં મેની જેમ સત્તજકડી થખતે કશાં મ્કશાં..ભષા અને ડાયલોગની જોથ્દાથ પાં થવાહતિ.. કથી ા ક રડીચાત પાતી થે. આજની આધુનકિતને આંટી મથે ા વા જોથ્દાથ પાં ંસગો..... ટલે મ્હાભથત.

દુઃખાં ટાં ં સાથે લગાં નવધિસમપાં તથ્યા પછી ંથ્થજ ગાંધી ા ના દેવચ પાંડુને કહે છે, “મથે કુશ્વંશનો ઘતહાસ જાણવો છે.”

ગાંધી અને દુઃખાં ટાં ં શચનખંડમં પાં થવેસે છે. દુઃખાં ટાં ં ગાંધીને કહે છે, “તુશકચ હોય ા ટલી ાડપથી ગથાં ભધથથા કથે ા વી મથી ઘચાં છા છે, તું પુતી ંનો જનનાં આપથે તે જ આપણો પુતી ંચુવથજ ખનશે. પાંડુ તે થેગીષાં ટ છે. તેમામં સંતન ઉત્પન ા કથી શકવાની શકતિનથી. ભિષાં મ પૃથ(કુંતી)ને નચિોગથી ગથાં ભ થહે ા કાથાંચ ાડપથી કથ્યાં મંગે છે. કાથાકે ભિષાં મને પાંડુ પાં થતીચે વધુ પાં ંથ છે. કુશ્વંશમં અનેક કાવાદાવા અને પાપાચથ થ્યા છે....”

પાંડુ અને કુંતીકથત પહેલા પુતી ંને પાં થસવ આપવા ગાંધી અને દુઃખાં ટાં ં ંને ા ક થય છે અને શૂ થય છે.....મ્હાભથત...

ગાંધીને ન તે દુઃખાં ટાં ં સાથે લગાવ હતે કે ન તે કુશ્વંશનો વધથે કથ્યામ ! તેને મનામં ા ક જ ડંખ હતે ા હતે ..ભિષાં મ...

ગાંધીની ગુસાં સે ભથચેલી કનયા ચુ ા ટલે કે ગાંધી લગાં નની થતીથે પાં થતિજિ ા લે છે કે...” પૃથ(કુંતી) કથતં મથે વહેલો ગથાં ભ ધથથા કથ્યો છે. કુશ્વં નો વંશ વધકે ઘટે કે અથ્યા સુમગો નાશ થય તે ભલે થય, મને ા ની કોઘ ચતિ નથી. વહેલો પુતી ં જનનાં આપી ભિષાં મને લપડાક મથવી છે. ખની ખેહેલા ા મ્હાખલી, મ્હાવધિ, આંડખી અને ા થહાં મ્યથી ભિષાં મને પડછાટ આપવી છે. મને સોનાથી ખથીદી લેનાથ, મને અંધસાથે પથથાવનાથ, મથ મના અભિલાધાને કરડી નાંખનાથ ા કુશ્વંશના શથિમ્થીને ા વો ઝેથી ડંસ દેવો છે કે જેનાથી ા મથે પણ નહી અને ંતીચુ સુધી ત્થકડયા કથે...”

ગાંધીની આ જ પાં થતિજિ ાથી મ્હાભથતનાં અવનવા વળાંકો આવે છે.

ગાંધી બીજી પાં થતિજિ ા લે છે અને ભિષાં મને મ્નોમ્ન આહવાન આપે છે.. “ચાદ થખજો દેવવ ંથભિષાં મ ! તે ભુલશો નહીં કે હું ગાંધીની કનયા છું. જાંચાં જળ વનિાની ભૂઉપચ ઝેથી નાગણી વસે છે. તે થજનીતના પાં થખચ પંડીતછો. વધુિથ થજનીતનો કીડા છે. તને હું હું શીખવાડીશ કે થજનીત ા ટલે શું....?”

લગાં નની પાં થથ થતીથે જ પાં થતિજિ ા ગાંધી ા ાચાથે લીધી હતે જાંચાથે ા દુઃખાં ટાં ં સાથે સમગમં થતહતે ાચાથે !

મ્નોમ્ન દુઃખાચેલી ગાંધી થતિજિ થડિા વખતેજ મનામં વચિથેના રકથવે રડી હતે - “થતિજિ થડિાની આંનદની અવધી મને સાં પથાં શી શકી નથી. શાથીથકિ પીડા સવિાચ કશું જ નહીં.. દુઃખાં ટાં ંની પાં થતિજિ થચિા શું છે ા મને ખખચ નથી..?..હું તે અંધખની ગઘ છું.. ા નો રહેથે જોઈ શકતે નથી.. ા શખની જેમ શૈયા પચ પડી છું..હું પુતી ંઉત્પન ા કથ્યા કૃત્તારિયા ખની છું..મથ હોઠ ભેડાય ગયા..દાંતપીસતે હતે..મથી

બહુ ફેલાયેલી હતી..મથ પગ ફેલાયેલા હત...”

આપણા ગુજરાતી લોકોમાં ક કહેવત છે કે – “પુત્ર ધના લક્ષણ પણ પાશ્ચાત્યો અને વહુના લક્ષણ પણ બચામથી....”

મથ મેઘાભત્ત ક વો ગ ંથ છે જે દરેક હૃદય ફલ્ગવિયાતવાંચ્વો જોઈ ..ટેલવિઝિનમાં આવેલી મ્હાભત્તસથિચિલ અને અસલ ગ ંથમાં જમીન આસમનનો ફલ્ગ ક છે..જદિગીની દરેક ક ષણોમાં આવતે મ્હીબ્તેનો ક ષણેક ષણનો સાક ષાત કાચ મ્હાભત્તમાં સમયેલો છે...ગ થીક મચથેલોજીમાં આવત પાત થે કથ્તં મ્હાભત્તમાં આવત પાત થે અનેક થીતેચ્ડીચાત છે...

આધુનિક ટેલવિઝિન સથિચિલો મ્હાભત્તના કળાયુગી અવતથે નથી તે બેવૂ શું છે..?

વધિકન યા ,ગાંધથી ,કુંત ,દ થેપદી ,શકુની ,દુથ ચોધ્નો વગેરે આધુનિક યુગમાં આબુબલુમાં જીવે જ છે..પણ લોકોમાં આ જોઈ શકવાની શક્તિનથી.કાથ્થાકે આ કળાયુગ છે..આંખો મણસની છે..જ યાથે મણસ કૃષ ણની આંખે જગત્તો નીહાળશે તે આ બ્ધનજથે પડશે....અસ ત...

—કોથ નથ—

સ તી થે યસ તમં દેવદૂતહોવી જોઈ .ચ અં સંતહોવી જોઈ .બથીમં ખૂબસૂથ્તહોવી જોઈ અને પથથીમં થક ષસી હોવી જોઈ ..(સ પેનશિ કહેવત)

અપ થતિ સૌદથ ય આગળ જ યાથે વૈથગ ય પથબૂતથય છે ત યાથે આત મ સંકુચતિથય છે અને વશિ વ મંગલ યને આઘાતપહોરે છે...(કાકાસાહેબ કાલેકથ)

નરેશ કે.ડી ડીયા

{jcomments on}